

RAZGOVOR MARŠALA TITA Z DOPIŠNIKOM „ASSOCIATED PRESS“

Zelo malo verjetnosti je, da bi izbruhnula nova vojna

Do pomiritve med FLRJ in Vatikanom bo mogoče priti, ko se bo Vatikan nehal vmešavati v naše notranje zadeve, saj se mi v vaticanske zadeve ne vmešavamo. Ko bomo končali kapitalno izgradnjo, bomo dali prednost proizvodnji za široko potrošnjo, kmetijstvu, prometnim zvezam in stanovanjskemu vprašanju

(Nadaljevanje s 1. strani)

turnih in ekonomskih odnosov med Jugoslavijo in pristojnimi državami in se dokazali to svoje prepričanje. V okviru OZN ste razširili to sodelovanje z Grčijo in Turčijo na vzajemne vojaške ukrepe. Kaj imate proti temu, da razširite takšno sodelovanje, še zmeraj v okviru OZN, na druge obrambne zveze kot je n. pr. Atlantski pakt?

Odgovor: Še zmerom smo proti in ostali smo proti ustanavljanju blokov, smo pristopili v Atlantski pakt, saj je to sedaj manj potrebno kot prej, saj bi to še zmeraj kvarilo našo svojstveno pozicijo, ki jo imamo, to pa ne bi prispevalo k okrepitvi mira na svetu. Mi smo za regionalne sodepne, v kolikor gre tu za krog tistih držav, če so takšne regionalne pogodbe, v prid svetovnega mira, in skladu z Ustavno listino OZN in seveda v okviru OZN. S takšnim svojim stališčem ne želimo zmanjševati naših obveznosti do članic OZN in do narodov, ki se bore za mir, proti napadalnosti. Nasprotno, sodimo, da je to najkoristnejši način našega sodelovanja z zahodnimi državami.

Vprašanje: Jugoslavija sodeluje s zahodnimi državami, da so dolžne pomagati. Vistito v tem, če bi neposredno sodelovala v takšni obrambni zvezi, Mar ne sodite, da so prednosti vzajemnega planiranja, skupne obrambe, povečanja proizvodnje orožja in večje koordinacije med oboroženimi silami, večje ob pomanjkljivosti?

Odgovor: To ne pomeni, da moramo sedaj pristopiti k bloku kot je Atlantska zveza. Mi lahko koordiniramo tudi izven Atlantskega pakta, da imamo različne, pomenjena orožja itd. Vprašanje: Kaj mislite o vojaški strokovnjaki o kakovosti in količini orožja, ki je bila poslana Jugoslaviji? Če ni to vojaška tajnost, kaj je Jugoslavija sedaj bolj potrebna od orožja? Ali ima naša država že dovolj modernizirano, da bi vzdrževali modernizirano orožje?

Odgovor: Mi vsi in vojaški strokovnjaki gledamo pozitivno na kakovost ameriške oborožitve. Glede količine pa se pomanjkljivosti, da ne bi preločili, prepoznali prihaja. Tisto, kar najbolj potrebujemo, vendar pa gre, Sicer pa imamo precej strokovnjakov, pri nas se ljudje zelo hitro prilagajajo in lahko dobro vse orozje, ki ga dobimo, kar pa zadeva vprašanje, kakšno orožje sedaj najbolj potrebujemo, nismo zahtevali nobene nove vrste orožja, ki bi vam mogel odgovoriti, kaj bi vam sedaj konkretno potrebovali, saj je to vojaška tajnost.

Vprašanje: V zgodovini se zelo redko dogaja, da vojaški voditelji izražajo zadovoljstvo nad tem, da imajo dovolj orožja za sleherni primer. Mar sodite, da ima sedaj Jugoslavija dovolj orožja, čet in dovolj sodobnega orožja, da bi preprečila napadno neke sile, oziroma več sil z Vzhoda, se pravi, da bi jih lahko dovolj dolgo zadržali na mejah, dokler ne bi prišla pomoč z Zahoda? Odgovor: Mislim, da imamo dovolj za enega napadaleca, da lahko zadržimo slehernega posameznega napadaleca; če pa so leti manjši, bi lahko zadržali dva do tri.

Vprašanje: Zakaj ni Rusija skušala vkrakati v Jugoslavijo leta 1948 po prekinitvi z Informbirom v času, ko naša država ni imela dovolj sodobnega orožja in ko ste bili prisiljeni opustiti del vašega programa graditve, da bi lahko izpolnili našo obrambno sposobnost? Odgovor: Mislim, da je to bilo v prvi vrsti zavoljo tega, kar je bil svet enostavno ne razumel vroka teta napadalnosti. Spet vze je nastal samo zategadelj, ker Jugoslavija ni hotel izgubiti neodvisnosti, Rusija pa je zelo dobro vedela, da je Jugoslavija trd oreh, ki se ne da z lahkoto zdrobiti. To bi utegnilo povzročiti mednarodni spopad. To ne pomeni, da niso imeli dovolj moči, vendar pa preden bi oni to dosegli, bi nastal še hušji spopad. O tem ni dvoma.

Vprašanje: ZDA so pred kratkim povabile Jugoslavijo, naj se udeležijo konferencije o skupnih obrambnih in vojaških vprašanjih. Ali mislite, da bi Jugoslavija sprejela to povabilo? Kajti so poglaviti problemi, ki bi jih lahko rešili na takem sestanku? Kaj so se načelniki vašega generalštaba in drugi visoki vojaški voditelji posvetili, da bi se takih uradnih pogovorih oboroženih sil Jugoslavije prisotnostju te konferencije, da bi tamkaj razložili naše probleme, samem problemu strategije in vojskovanja na Balkanu?

Odgovor: Mar mislite, da lahko odgovorim na to vprašanje? Pravljali o oborožitvi naše armade. Nič več vam nimam odgovoriti.

Vprašanje: Hotel bi, da mi poveste nekaj o notranjih problemih v Jugoslaviji. V dnevniku, ki sem ga prejel, piše, od leta 1948 pa je bilo tukaj mnogo sprememb, ni bilo več židovskih naknadnih trgovin, sedaj pa so bile takrat prazne, številno bi

imeli več tako hudih suš, kot sta bili leta 1950 in 1952. Kaj mislite, kdaj se bo Jugoslavija gospodarsko osamosvojila, se pravi, da ne bi potrebovali več pomoči, posojil in dolgoročnih kreditov?

Odgovor: Če bi bile še dve — tri žetve, kakršna je bila letošnja, mislim, da bi se lahko v tem roku docela znebili teh naših težav in da nam ne bi bilo treba prositi zunanje pomoči. Ze prej sem dejal, da bi bili v dveh letih, če bi bile dobre žetve, solventni, da bi lahko izpolnili vse naše obveznosti. Prav sedaj smo v najhujšem položaju, ker sedaj prihaja

jajo plačila glede izravnanja zunanje bilance. To leto bomo še imeli težave, in bodo seveda potrebni olajšujoči postopki s strani teh držav.

Vprašanje: Rad bi vam zastavil še eno kočljivo vprašanje in sicer vprašanje katoliške cerkve? Ne bi se rad dotaknil zadeve kardinala Stepinca, saj ste že dovolj jasno povedali, kaj mislite o njem. Jugoslovanska skupščina je objavila zakon, ki jamči svobodo veroizpovedi. Komunistična partija pa je na zadnjem kongresu pozvala vse člane partije, naj o nemogočiji sleherni versko

dejavnost. Kako naj bi spravi v sklad ti dve vprašanji?

Odgovor: Predvsem ne bo več katoliško vprašanje kočljivo v Jugoslaviji, ko se bodo novinarji in razni drugi ljudje prenehali zanimati zanj. Drugič, to je bil kongres Komunistične partije in je bila to v prvi vrsti zadeva samih komunistov. Komunist se ne more ukvarjati z vero. Tretjič, jasno je, da so na kongresu govorili tudi o političnem boju, boju za mladino, naj se komunisti bore proti raznim škodljivim vplivom. To delajo v vsaki državi vselej se ena stranka bori proti vplivu druge stranke, če le-ta obstaja. Zakon mora urediti celotno zadevo, ne sme dovoliti diskriminacije, urediti po ustavi pravice vsakega človeka, da veruje ali ne veruje. Tu ni ničesar nejasnega, stvar je jasna.

Vprašanje: Mar mislite, da utegne priti do pomiritve med Jugoslavijo in Vatikanom po prekinitvi odnosov v letnem decembru? Kako naj bi dosegli takšno pomiritev?

Odgovor: Ko se bo Vatikan nehal vmešavati v naše notranje zadeve, saj se mi v vaticanske zadeve ne vmešavamo.

Vprašanje: Če ne bi prišlo do takšne pomiritve, ali bo jugoslovanska vlada podpisala napredke neodvisne katoliške cerkve po zgledu pravoslavne cerkve?

Odgovor: Nekaj takega sploh niso začeli v Jugoslaviji. Potemtakem ne morem reči, kaj bo vlada storila. Mi želimo samo, da cerkev spoštuje verske svobode, da se ne ukvarja s svojimi posli in da se od zanj nihče ne vmešava v naše notranje zadeve. Nimamo povoda, da bi ustvarili umetno neko novo cerkev, saj jih je dovolj.

Vprašanje: Ali namerava Jugoslavija sprostiti pobudo za prenehanje svojega spora z Italijo glede bodočnosti Trsta. Ali je upoštevala neko drugo vprašanje in ne samo sodelovanje, ki bi ustvarilo iz Trsta svobodno pristojnost, ki bi ga lahko uporabljali Jugoslavija in Italija in nemara tudi Avstrija in druge države. Mar sodite, da nezanesljiv položaj italijanske vlade po padcu De Gasperija povečuje oziroma razkazuje upanje na takšno rešitev?

Odgovor: Umiljivo je, da nikakor ne mislim, da padec De Gasperija in nezanesljiv položaj sedanjega vladarja izboljšajo, je možnost za rešitev tržaškega vprašanja. Nasprotno, le-ta ga zelo zaostruje, saj netrdnost nemogoča, da bi se katerakoli stranka ali vlada lotila rešitve tega vprašanja. Po mojem mnenju je treba to vprašanje pustiti še nekaj časa ob strani, tako dolgo, dokler ne bo tamkaj obstajala možnost za njegovo rešitev, čeprav bi mi radi videli, da bi to vprašanje brž ko mogoče rešili. To, da takšen je položaj, kaj moremo?

Vprašanje: Če bi rešili tržaško vprašanje, ali bi bilo mogoče, da bi Italijo povabili, naj se pridruži zvezi z Jugoslavijo, Grčijo in Turčijo na enakopravnem temelu?

Odgovor: Razume se, da lahko na to vprašanje pristopimo odgovorito. Takšno stališče smo zavzeli že takrat, ko smo se razgovarjali in ustvarjali sporazum med Grčijo in Turčijo.

Vprašanje: Lahko bi zastavili isto vprašanje v zvezi z Avstrijo, če bi bila sklenjena mirovna pogodba z njo. Ali bi lahko le-to sprejeli v članstvo te zveze?

Odgovor: To je zadeva Avstrije in to lahko le sama odloči, če se ji bo zdelo potrebno.

Vprašanje: Na koncu, g. predsednik, bi rad vedel za vaše mnenje o perspektivi za ohranitev mira in o možnosti, da bi se izognili tretji svetovni vojni. Znamo mi je,

da ste že večkrat povedali svoje mnenje o tem vprašanju. Jaz pa bi rad ponovno navel sprito najnovejši dogovor na svet?

Odgovor: Lahko rečem, da dogodki niso zanikali tistega, kar sem prej govoril o možnosti za ohranitev mira. Danes smo na taki poti, da smo se bolj približali možnosti, da se lahko mir ohrani in da se sporna mednarodna vprašanja rešujejo izven vojnih spopadov. Seveda ni to lahka stvar in še bodo težave, toda zelo malo verjetnosti je, da bi izbruhnula nova vojna ali napad.

MOTIV IZ PORTOROŽA

Dekleta se sončijo, otroci se pa igrajo.

CHRISTIAN DIOR JE VRGEL NOVO BOMBO V MODNI SVET

Vojna kratkih kril

Mnenja o kratkih krilih so deljena in so prerokovanja o zmagi še negotova. Orson Welles: Lepa ženska je vedno lepa, naj bo krilo kratko ali dolgo. Morda je kriza tekstilne industrije v ozadju modne vojne. Zadnja novost - Christian Dior se umika?

Christian Dior krivce nove modne vojne, kaže kako bi moralo po njegovem mnenju izgledati krilo. Zanimivo je, da je on že enkrat vrnil modno bombo v svet, ko je pred nekaj leti revolucionarno zahteval modno dolga krila. Takrat je uspel, sedaj se zdi, da bo šlo teže.

Po svetu se danes izredno mnogo piše, še več pa govori o bombi, katero je znani pariški modni kralj Christian Dior vrnil med ženske svet. Kratka krila so se pojavila pri vrsti njegovih modelov za jesen in zimo in so revolucionarni: 40 cm od tal, koleno komaj pokrito, bedra gola.

Takoj drugi dan je svetovni tisk objavil vest z velikimi naslovi, kot da bi šlo za novo Hirošimo ali novo korejsko vojno. Protidarec pa so zadali v Londonu, kjer je krojač Elizaabete Norman Harnell izjavil: «Vse dobro vzgojene ženske ne bodo nosile nikoli tako kratkih kril. Vsi njegovi modeli, ki jih je predstavil v teh dneh pa imajo krila 28 cm od tal.

Angleški tisk vključno z najresnejšimi časopisi kot «Times» in «Daily Mail», pa je označil novo modo kratkih kril kot vulgarno, «skandalozno», «neokusno» in «grozotno». Istočasno so objavili tudi modele iz leta 1927, ko je bilo krilo komaj 42 cm od tal. To sliko objavljamo tudi mi in ne govorimo ravno v prilog nasprotnikov nove mode.

Če so se izjavili angleški krojači odlično proti kratkim krilom, in zagotovili, da ne bodo ta nikoli prešla čez Rokavski preliv (pripominjamo, da se bliza zima in da v Angliji manjka premoaga), so Italijani prav tako odločeni, da ne puste nove mode čez Alpe. Severne države pa so po tradicionalni navadi bolj previdne in dopuščajo možnost vtihtapljenja. Med ameriški krojači in kupci pa so mnenja deljena. Filmske zvezde, ki imajo povedni jako lepe noge, so največje zagovornice in že sedaj te svoje atribute igralske umetnosti rade razkazujejo, vendar pa je tudi med njimi nekaj odličnih sovražnic nove mode.

Možje je v glavnem ne razburja okrog ženskih modnih vprašanj. Če pa se že, se v glavnem zato, ker so naveličani poslušati večne razgovore o tem predmetu, še bolj pa zato, ker pomeni nova moda napad na njih denarnice.

Smo leta 1925—27. Krilo 42 cm od tal. Kratka, zelo kratka krila so bila nekaj atribute dobe po prvi svetovni vojni.

To pa je v bistvu tudi resnični vzrok za take revolucionarne modne novosti. Christian Dior je bil po vojni pobornik dolgih kril, ki so, kot je znano, prodrali. Uspehu se ima zahvaliti ne samo ženskim težnjam po novem, temveč predvsem novosti, da revolucionarne modne spremembe pomenijo obnovo celotne garderobe in istočasno porast poslova za tekstilne tovarne, krojače, šivilje itd. Tudi nova moda bi pomagala k oživitvi modne dejavnosti in bi prinesla v blaginje modnih kraljev nove težke milijarde.

Vendar pa vse kaže, da moda prodira le s težavo. 13. avgusta je Christian Dior v intervjuju francoskemu listu «Aurore» izjavil, da so se ženske preveč razburile okrog dolžine krila in da so krajša krila samo logičen rezultat njegovih naporov približati se času in osvoboditi silhueto.

«Bojim se — piše Dior — neizbežnih pretiravanj, katere

ra bodo napravile nekatere ženske, ki bodo skrčile krila nad kolena, kot se je že zgodilo 1927. leta. Vi se razburjate zaradi dolžine, toda moja revolucija je čisto nekaj drugega.

«Dolžina krila je enostavna posledica generalne linije mode in sama kot taka ne pomeni nič, vse pa je odvisno od višine in proporcev ženske.

«Treba je najti novo modo, ki bi predelala vse na novo. Treba je najti bolj svobodno modo, ki bo vrnila telesu mladost in gibčnost.

Danes. — Krila so 32 cm od tal. Revolucija Diora skrajša krila za 8 cm in ga dvigne 40 cm od tal.

Od «Battaglione Speciale» do I. prekomorske brigade

V.

To je bil kraj, ki je veljal za najbolj malarično cono ob Jonskem morju, kjer so obolenja za malarijo pressegla 90 odst. in celo domačini niso izdržali v poletnih mesecih. Muh in mušice je na noben način bilo mogoče ubraniti. Šlile so v usta, v oči, v nos in ušesa, da smo jih morali neprenehoma odganjati z rokami ter smo se pri tem zdeli kot, da nam v glavi nekaj ni v redu.

Edino kraj je tam bilo do brega, je bila: voda! Mali potokček in morje dva kilometra daleč. Nudila se nam je prilika, ki smo jo seveda vsi izkoristili, da se prvič odkar smo zapustili svoje domove, poštno okopamo in operemo.

Ostali smo tam morda le teden dni. Kmalu so gospo-

da spoznali, da le ne gre tako, ker bi sicer v najkrajšem času vsi oboleli in to ne samo na malarijo, temveč tudi na tifus in drugih bolezni.

Spet smo se selili. To pot se bolj na zahod, kakih dvesto metrov nad morsko gladino, približno na polovico poti med Tarantom in Masafro in sicer v maserijo «Leocaspide».

Bila je to velika maserija, skoro cela vasica. Nastanili so nas seveda spet v — o — larnico. Ta je bila večja od one pri Sveti Terezi in bila je zidana v obliki križa. Večji prostor v dolžino je bil odrejen za moštvo, v desno krilo se je strpala kuhinja, a levo krilo smo zasedli mi trojica z našo «kancelijo». Gospoda pa so imeli svoj stan v dvorcu sredi vasice.

Vse skupaj, na debelo gledano, je bilo tam precej pri-

jazno. Ne vem, morda zato, ker je pokrajina sličila na nas Kras. Morda zaradi tega razgleda na Taranto in na morje. Morda zaradi tiste rahle sapice, ki je vedno pihala z morja in nas prijetno hladila. Naj bo karkoli — ugajalo mi je in prav dobro sem se počutil. Bil sem vedno dobro razpoložen.

Križ smo pa le imeli tudi tu! Kapljice vode nikjer! Vozli so nam jo vrag vedel odkod in delili so nam jo po — liter na glavo — prav kakor da bi bili nekje v Afriki.

Na nižjem koncu maserije je bil ogromen vodnjak ali cisterna, vklesan v živo kamen t. zv. «tuffo». Tuffo, je neke vrste okamenela lava, ki jo obdelavajo in sekaajo z navadno sekuro. Vodnjak je bil skoro popolnoma prazen, je malo zeleže žabe brozge, je bilo na dnu, ki so

jo naši kuharji v nekaj dneh porabili. Ostali smo prav suhi, a dežja od nikoder.

Da je bilo tudi v tej maseriji vse polno nesnage, ne bom posebej poudarjal in tega tudi ne, da smo mi vojak, zaradi pomanjkanja stranišč, tako stanje v obliki, ni merile poslabšali. Nalasec se spuščam spet v to vprašanje, zato da bi si tudi vi ustvarili približno sliko o hišenskih razmerah, ki so tam vladale in o tem, kako so tam ljudje preskrbljeni s pitno vodo.

V glavnem vodnjak in še dva manjša, ki sta bila nekako nižje od prvega so se stekali številni odprti plitvi jarki ob cestah in klancih, po katerih se je prvem nalivu stekala voda z vsa nesnago, ki se je nabrala skozi osem suhih mesecev. Pa si predstavljajte, kaj so vse ti reveži morali popiti. Oni si vina niso privoščili, kot smo si ga mi. In tudi o starih naših «dobrotah» ne. V taki bedi so živeli, da so se nam res smilili. Posebej so otroci, ki so kar goli prosjaki okrog nas. Bili so sama kost in koža, le trebuščke so imeli pretirano velike za-

rad prevelikega stradanja. Umazani in ušivi so bili tudi dovolj.

Povem vam, da ga doma nikoli nisem pil in da ga še danes malo. Moram pa priznati, da nas je tam prav to sladko vince» ohranilo pri zdravju, pa naj mi kdo reče kar hoče. Res je, da je marsikoga le preveč treslo

svoji zvezah, ki jih je našel v Tarantu, dnevno prinašal vesti radio Londona. Dobili smo pa še drugi zanesljiv vir vesti in sicer v vasi Statte, ki je bila uro hoda od taborišča in kjer smo po zaščiti Tržčana Pinota dobili možnost, da smo izmenoma tudi sami poslušali radio celo iz domačine. Bilo je to pri nekem jako gostoljubnem «compagnu», ki je bil organiziran v Arzenalu v Tarantu, kjer je bil uslužben.

To vas so nas še pustili, toda le z dovoljenjem in ne vsakogar. V mesto pa le ni šlo — samo uradno.

V juniju smo doživeli prvi nočni zračni napad. — «Alarm», smo napravili sami. Na mah smo se razpršili in se zunaj na prostem poskrili pod oljke, rožice in po graph. Z Milanom sva se skrilila v malo luknjico v skalah, ki jih je bilo vse polno nad strugo hudournika. Pred nami je ležalo mesto z okolico. Nešteto raketa je vse področje razsvetlilo kot po dnevi. Desetine ogromnih bombnikov in lovcev je krožilo in hrumelo v zraku tak, da je bilo groza in strah.

Obvestili smo o tem tovariše in sestajali smo se od takrat zunaj na prostem in ne več v «kanceliji». Voznik Frane nam je po

rad prevelikega stradanja. Umazani in ušivi so bili tudi dovolj.

Obvestili smo o tem tovariše in sestajali smo se od takrat zunaj na prostem in ne več v «kanceliji». Voznik Frane nam je po

letih so nizko in sipali bombe kot da bi jih iz kosare stresal kar na kupo. Protivladna obramba je gremela od vseh strani, da se je kar treslo pod nami. — Bil je pravi «sodni dan!» — Sele proti jutru se je pomirilo. Ves Taranto je bil ovit v gosto meglo in le od časa do časa so se tu in tam čule močne eksplozije tempiranih bomb, ki so motile tisto grobno tišino, ki se pojavi potem, ko je razdejane končano, potem ko je nevihta ponehala.

Od takrat so nas zavezniški večkrat obiskali. Za nas se zmenih niso in tudi Tarantu so, kot se je zdelo, namerno priznali. Glavni cilj jim je bila nemška avionska baza Grottaglie pri Tarantu, ki so jo nekega popoldneva, ravno ob uri, ko so se Svabi gostili, tako obdelali, da je bil potem precej dolgo mir v hiši.

Ta napad sem si prav dobro zapomnil in še danes hranim kos šrapnela, ki mi je za las prizanesel, da nisem z glavo plačal svoje ne previdnosti.

(Nadaljevanje sledi)

VREME

Vremenska napoved za danes:
Pretežno jasno in brezvetrovno,
— Včeraj je v Trstu dosegla najvišja temperatura
29,3 stopinje; najnižja pa 21 stopinj.

PRIMORSKI DNEVNIK

Opozorjamo vas na sledeče **RADIO**
oddaje: Jug. cone Trsta: 18.15:
L. Van Beethoven: Sonata v C-duru opus 33, št. 21 (Wal-
denstein). — Trst II: 20.30: Tržaški kulturni pregledi.
Trst I: 17.30: Iz londonskih studij. — Slovenija: 20.00:
Norveška in ljudski pesmi in plesu.

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

Posredovanje svetlovalcev DFS
za ureditev šolskih poslopij v Gorici

Da se ne bi dela zavlekla - Zagotovilo
župana - Napis na šoli v Jamljah

Lansko leto je goriško župan-
stvo odredilo, da je treba po-
praviti notranjost šolskega po-
slopja v Ul. Randaccio. Ker pa
so z deli začeli precej kasno,
jih niso dokončali, ker se je
prej pričel šolski pouk. Zato
tega so bile stene učilnic
samo obmetane, niso pa bile
prepletkane, kar ustvarja mu-
čen vtis v učilnicah in napra-
vi bivanje v njih neprijetno.

Ker je županstvo tudi letos
sklenilo popraviti šolski po-
slopji v Ulici Randaccio in Ul.
Croce ter je določilo za po-
pravo prvega 500 tisoč lir in
dr drugega 200 tisoč lir, sta ob-
činska svetlovalca Demokratič-
ne fronte Slovencev v Italiji
tovariša Bogomil Pavlin in
Darko Suligoi stopila včeraj
ob 11.30 k županu dr. Bernar-
disu ter mu izrazila svojo skrb,
da se dela uredijo, zavleči,
ker so z njimi pričeli te dni
in jih bodo le s težavo dokon-
čali do polovice septembra, ko
bodo pričeli s poukom.

Župan jima je zagotovil, da
je s pleskarskimi podjetji skle-
njen sporazum, po katerem so
ta dolžna prepletkati in šolskem
poslopiju v Ul. Randaccio vse
prostore, v šolskem poslopiju
v Ul. Croce pa samo hodnike
in delo dokončati do 15. sep-
tembra. Delo opravljajo samo
goriška podjetja, med njimi
tudi Vidal, Brešan in drugi.

Ko že govorimo o vzdrževa-
nju šolskih poslopij, bi ponov-
no opozorili občinske dober-
dobske oblasti na šolsko po-
slopje v Jamljah. Na njem je
namreč napis, katerega človek
le s težavo razbere. Packarijo
si lahko razložimo samo tako,
da je bil prej napis samo v
italijanskem, prejšnja leta pa
so vrhu njega napisali dvojezi-
čni napis za slovensko šolo.
Nekaj ometa je odpadlo, drug-
je pa je videti samo vsakostne
črke.

Sola je ob prometni državni
cesti, ki pelje iz Gorice v Trst,
kjer se vozi zelo veliko ljudi.
Ali bi ne bilo veliko lepše in
občini tudi v ponos, če bi bil
nad šolo lep čitljiv dvojezi-
čni napis namesto sedanjega?

Praznik mladine
v Števerjanu

23. avgusta bo organizirala
števčarska mladina še enega
izmed velikih praznikov. Če se
spomnimo uspele proslave pr-
vega maja, praznika češnje-
madrinskega praznika, itd., ki
so vsi zelo lepo uspeli tedaj
smo lahko še sedaj prepriča-
ni, da bo tudi ta praznik 23.
avgusta uspel. Povabili bodo
tudi doberdobske mladine, ki
je prikazala Ogrinčevno igro
v Ljubljano go dajmo, s ka-
terjo je z uspehom nastopila
na zadnji prireditvi ob jezeru.
Števčarska mladina pa bo
organizirala ples. Prireditve bo
med borovci na Formentini-
jevem prostoru. Upamo, da bo
organizatorjem vreme naklo-
njeno. Javnost pa na priredi-
tev še sedaj opozorjamo in ji

GRADBENA DELAVNOST
PO VOJNI V GORICI

Zasebna gradbena pobuda v
Gorici po vojni ni dosegla ve-
likega razmaha. To vas prepri-
ča ogled mesta, še bolj pa ne-
kak podatkov, ki jih bomo tu-
kak navedli.

Leta 1944 se v Gorici sploh
ni gradilo. Bila je vojna in
ljudje so vedeli, da bi bil za-
radi bombardiranja denar v ne-
premilnina (hišah) slabo sa-
ložen. Gradbena delavnost se
je razvila po vojni. Od leta
1945 do leta 1947 so v Gorici
zgradili 28 hiš, 13 pa so jih po-
pravili, tako da je bilo v tem
času v celoti zgrajenih 101 sta-
novanje. V naslednjih dveh letih
(1948-49) so s 45 novimi hiš-
ami in 36 popravili zgradili
v nadaljnjih letih stanovanj.
V naslednjih treh letih pa so
zgradili skupaj še 96 hiš, 27 pa
so jih popravili. S temi deli
je Gorica pridobila 433 stano-
vanj.

Vsa ta poslopja so zasebniki
zgradili za svojo uporabo. Na
stanovanje za veliko, število
goriških družin zasebniki niso
niti pomislili. Zato pa so se
na to nekoliko spomnile razne
ustanove, kakor I. A. - casa,
UNRRA in druge, ki so od leta
1949 dalje zgradile v našem
mestu 112 poslopij s 665 stano-

Če nisi volil

Pisarna goriške sodnije je
pripravila seznam vseh oseb
goriške občine, ki niso ošle
na volitve 7. junija letos. Se-
znam je na vpogled vsem vo-
lilcem našega okrožja do 24.
avgusta.

V interesu oseb, ki niso bile
7. junija na volitvah, je, da se
do 9. septembra zgledajo na ob-
činskem tajnistvu in opravijo
svojo odločitev. Ako tega
ne storijo, jim bodo za dobo
petih let vpisali v kazenski list
ani volila.

Obvestilo staršem
otrok v koloniji

Starše otrok v počitniški ko-
loniji v Ukrah naprošamo, da
se posebno v dneh 15. in 16.
AVGUSTA VZDRŽE obiskov
otrok zaradi dobrega poteka
dnevnega reda, ki je že vna-
prej določen.

VOĐSTVO
POČITNIŠKEGA DOMA

Vozni red

PRIHODI:

Iz Trsta: 5.30, 6.24, 7.55,
8.22*, 8.30, 10.44, 13.55, 17.06,
19.10, 20.31, 23.19
Iz Vidma: 0.23, 4.25, 6.08, 7.21,
8.29, 10.00, 13.56, 15.55, 17.10,
18.30*, 20.13, 21.24.

ODHODI:

Proti Trstu: 0.24, 6.10, 7.23,
8.33, 10.02, 13.58, 15.58, 17.12,
18.32*, 20.17, 21.26.
Proti Vidmu: 4.33, 5.23, 6.29,
7.57, 8.32, 10.46, 13.59, 16.00*,
17.13, 19.15, 20.36, 23.21.

Nova znamka

V prihodnjih dneh bodo vsi
poštni uradi začeli prodajati
novo spominsko znamko Luke
Signorellija za 25 lir. Znamka
bo veljavna do 30. junija 1954,
medtem ko bo čas za zame-
njavo do 31. decembra 1954.

Prometna nesreča

Včeraj ob 12.30 sta v Drevo-
redu XX. septembra trčila lam-
breta in neki kolesar. Po dre-
voledu je na lambretti privo-
zil 32-letni Imbacciarelli Ma-
rij iz Gorice, Borgo Castello
št. 14. Iz Ul. Cadorna pa je na
kolesu privoził 45-letni Ivan
Tonini iz Ul. Torriani št. 12;
ko je ta hotel zaviti po drevo-
ledu je srečal lambrettista, s
katerim je uspešno nastopila

Dijaska Matica oprav-
lja veliko kulturno, na-
rodno in socialno posla-
stvo. Mi vsi smo ji dol-
žni pri tem plemenitem
delu pomagati. Zato po-
stanimo njeni člani in
zbirajmo prispevke za
Dijasko Matico.

Urniki trgovin
za veliki šmaren

Zveza trgovcev goriške po-
krajine sporoča, da bodo za
veliki šmaren trgovine poslova-
le po sledečem urniku:

— petek 14. avgusta: vse tr-
govine se bodo lahko zvečer
zaprele poljubno.
— sobota 15. avgusta: mle-
karne in pekarnice bodo odprte
do konca razprodaje kruha in
mleka, cvetličarne pa do 13.
ure. Vse ostale trgovine,
vseštevni mesnice in trgovine s
sadjem in zelenjavo bodo ves
dan zaprte.
— nedelja 16. avgusta: mes-
nice bodo odprte do 11. ure,
pekarnice in mlekarne do 12.30
in trgovine s sadjem in zele-
njavo do 12.30. Cvetličarne in
vse ostale trgovine bodo ves
dan zaprte.
Pokriti trg bo v soboto 15.
t. m. ves dan zaprt, v nedeljo
16. avgusta pa bo odprt do
11. ure.

OPERA IN DRAMA
v Gorici le želja meščanov

Pred približno dvema tedni
je vse časopisje objavilo vest,
da bo Gorico obiskala v dne-
vih od 8. do 11. avgusta operna
skupina iz Milana, ki bo od-
igrala na Telovadnem trgu v
Gorici dve operi, in sicer «Na-
bucco» in «Bohème». Javno je,
da so bili vsi Goričani veseli
te pobude, saj bi lahko tudi
večina meščanov lahko pris-
tovala lirčnim predstavam,
katere imamo priliko videti
vsakih par let. A vse skupaj
je bila le prava aprilska šala.
Neki Goričan, ki živi v Mila-
nu, je spaval na noge cel pa-
pirnat grad, ki se je na mah
zrušil. Nočemo tu podajati
kronike tega dogodka, ampak
hočemo le poudariti vzroke za
odnosnost vsakršne prireditve
v Gorici.

Z ustanovitvijo Prostega pa-
su so dobili vsi goriški moto-
ciklisti in avtomobilisti pravi-
co do bencina po nižnjih
cenah. Od vsakega litra mora-
jo plačati po eno liro za «Na-
grado mesta Gorice». V prejš-
njih letih so skušali priredi-
teli prirediti takozvano «E-
stete Goriziana», z raznimi
športnimi, literarnimi in umet-

niškimi prireditvami, nalezili
so po bližnjih mestih in v Go-
rici sami reklamne lepake; le-
tos pa še tega ni.

Smo že ob koncu poletja, a
nismo imeli, ne športnih, ne
literarnih, še manj pa kakih
umetniških prireditvev. Misi-
mo, da bi bilo lahko Turistič-
nemu društvu prirediti kako
izmed teh prireditvev, posebno
bi si želeli kakšno opero ali
dramo; sredstva bi ne manj-
kala, saj so na razpolago mi-
lijončki od «Nagrade mesta
Gorice», prav gotovo pa bi
priskočila na pomoč tudi Po-
krajina in Prosvetno ministr-
stvo.

Ce pa lire, ki jih plačujejo
goriški potrošniki bencina slu-
žijo samo za polnjenje žepov
kakih postavljenih funkci-
onarjev, potem pa je druga za-
deva...

Obvestilo dijakom

Vsi dijaki, ki so lani preje-
li lekcije v Dijakem domu
in ki imajo v septembru PO-
NAVJALNE IZPITE, naj se
zgleda še danes dopoldne na
Prosveti v Ul. Ascoli št. 1/1.
Lekcije se bodo pričele v
Dijakem domu dne 17. avgu-
sta ob 16. uri.

DEZURNA LEKARNA:

Danes posluje ves dan in po-
noči lekarna Mantovan, Korzo
Verdi 17, tel. 28-79.

KINO

VERDI. 17: «Veliko streljanje»,
barvni film, R. Conte in V.
Lindorfs.

CENTRALE. 17: «Skrivnost
treh točk», M. Girotti in T.
Lee.

VITTORIA. 17: «Slepa iz Sor-
renta», A. Luadi in P. Camp-
bell.

MODERNO. 17: «Zlati listi»,
G. Cooper in P. Heald.

LEONI. 17: «Srečni časi», C.
Boyer.

Najdene stvari

Te dni je bilo najdeno žen-
sko kolo, ki leži v uradnih me-
stih policije v Ulici Mazzini.
Prav tako so tam shranjeni na-
očniki in zapetura ura. Lastni-
ki lahko dvignjevo omenjene
stvari pri mestni policiji.

OB 10. OBLETNICI USTANOVITVE PRVIH PRIMOR-
SKIH BRIGAD IX. KORPUSA NOV

ho na Okroglici pri Vogrskem
PARTIZANSKI TABOR

Ob tej priliki bo Zveza slovenskih partizanov
organizirala

množični izlet 5. in 6. septembra

Vsi, ki se nameravajo udeležiti, naj prinesejo potni list
na sedež Zveze slovenskih prosvetnih društev v Ul.
Ascoli 1/1. — Cena za vžim, značko in prevoz
z avtobusom do znašala približno 800 lir. — Morebitno
razliko bodo povrnil. — Prijavite se čimprej.

KOLIKO DAVKOV
so prijavi v Gorici

Objavljamo šest seznamov
davkoplačevalcev goriške ob-
čine, ki so vpisani v seznam
za plačevanje komplementar-
nega davka za finančno leto
1953-54. Obdavčeni so sar-
to št. letni prejemniki, ki so vsi
od 400.000 lir. Davek se bo pla-
čeval v šestih obrokih po dva
meseca. Plačati ga bo treba
do meseca avgusta prihodnje-
ga leta.

Salis dott. Aldo, magistrato,
690.000; Salmi Bruno, uradnik,
410.000; Salvatore dott. Luigi,
uradnik, 410.000; Sangalli Eu-
genio, uradnik, 410.000; Santin
Ester, uradnica, 410.000; San-
tini Fausto, podporočnik civ. pol.
400.000; Santoro Antonino, uradnik,
690.000; Sanzini Dario,
uradnik, 490.000; Sarda-
gna Giacomo, učitelj, 710.000;
Sardelli Livio, uradnik, 610
tisoč; Sargagna Olga, učiteljica,
490.000; Sartori Melezio,
680.000; Savaro Gisella, uradnica,
460.000; Saveri Vilma, uradnica,
490.000; Sbraggia Ser-
gio, zdravnik, 560.000; Scarbo-
lo Isidoro, trgovski pomočnik,
410.000; Scarel Ermenegildo,
mesar, 1.100.000; De Schiller
Vilibaldo, uradnik, 820.000;
Schiavini inž. Guido, 400.000;
Schnabli Luciano, uradnik, 460
tisoč; Socci Giuseppe, bančni
pomočnik, 530.000; Scodini
Enrico, šofer, 920.000; Scollo
Paolo, uslužbenec na dogani,
Paolo, uslužbenec na carini,
660.000; Scotro Beniamino,
arhitekt, 700.000 lir; Scubia
Ettore, uradnik, 550.000 lir;
Secchi Pio, učitelj, 490.000;
Seculin Anna, 460.000; Seculin
Carmen, uradnica, 680.000; Se-
gati Giuseppe, učiteljica, 400
tisoč; Seghizzi Natale, uradnik,
560.000; Selenati dott. ing.
Gino, 3.450.000; Segni Aldo, u-

radnik, 860.000; Serafini Giu-
seppina, učiteljica, 440.000;
Sertori Monaldo, podof. A. M.,
430.000; Seravalle Fausta, 770
tisoč; Sessanta-Santi Luigi, ka-
petan, 1.050.000; Stilič August-
o, odvetnik, 400.000; Sica Ma-
rio, podporočnik policije, 420
tisoč; Siena Modesto, cons. Ap-
pello, 820.000; Sigg Alfredo,
bančni uradnik, 1.300.000; Sil-
verio Silvio, pomorski kapitan,
680.000.

Simic Giuseppe, uradnik,
500.000; Simonetti Alice, urad-
nica, 600.000; Sirtori Mario, u-
radnik, 560.000; Smet Giuseppe,
450.000; Solvi Renato, ur.
800.000; Sosson Oscar, banč.
ur., 700.000; Spazzapan Fran-
cesco, šolski inšpektor, 1 mil-
ijon 20.000; Spessot Giuseppe,
oskrb. kina, 490.000; Spongia
Ezio, uradnik, 460.000; Stagni
Quinto, 440.000; Stanicci Ga-
briella, učiteljica, 430.000; Stec-
cherini dott. Giorgio, trgovski
uradnik, 930.000; Stefani Ma-
rio, učiteljica, 430.000; Steffi
Quirino, uradnik, 490.000; Stilli
Marcello, prodajalec, 590.000;
Stocco Francesco, uradnik, 820
tisoč; Stocovaz Antonio, banč.
ni uradnik, 810.000; Stofa Od-
isa, učiteljica, 400.000; Storto
dott. Carlo, magistrato, 1 mil-
ijon 540.000; Strassi dott. Lu-
cio, učitelj, 470.000; Strassoldo
Antonio, inšpektor civ. pol.,
890.000; Sritoni dott. Valter,
zdravnik, 2.350.000; Stua Anto-
nio, bančni uradnik, 560.000;
Suich dott. Giorgio, magistra-
to, 1.400.000; Sullini Boris, u-
radnik, 460.000; Sullini Rodol-
fo, oficer, 460.000; Suppani
dott. Bruno, bančni uradnik,
950.000; Sussi Carlo Vittorio,
comm. Banca, 470.000; Sussi
dott. Gustavo, uradnik, 530.000;
Sussi prof. dott. Luigi, zdrav-

nik, 2.600.000; Sussi ing. Luigi,
uradnik, 720.000; Sussi Virgi-
nia, trgovka, 690.000; Suttora
Bruno, pomorski kapitan
640.000.

Tacchinardi Agostino, urad-
nik, 590.000; Tacchino Luigi,
industrialec, 570.000; Tagliavini
dott. Aldo, uradnik, 490.000;
Tavagnutti Giovanni, delavec,
540.000; Tavella Nicola, podof-
icr policije, 450.000; Tedesco
Marcello, uradnik, 450.000;
Telesca Antonio, oficer, 430.000;
Terenzio dott. Edoardo, urad-
nik, 540.000; Testa odvetnik Gi-
rolamo, 540.000; Thomann En-
rico, uradnik, 750.000; Tibaldi
Edmondo, oficer, 400.000; Tibe-
rio Mario, uradnik, 1.120.000;
Toffoli Egidio, trgovec, 970.000;
Tomani Vittorio, uradnik, 460
tisoč; Tomasi Giovanni, radio-
telegrafist, 440.000; Tomasi Lu-
gi, prodajalec, 620.000; Tomma-
si Maria, uradnica, 500.000; To-
masini Giovanni, učitelj, 460
tisoč; Tommasini Romano, pod-
oficer, 560.000; Tomini Luigi,
uradnik, 470.000; Tonkili dott.
Nicolo, odvetnik, 640.000; Tor-
nari Luigi, uradnik, 740.000;
Toros Antonia, učiteljica, 490
tisoč; Torre Teresa, 430.000;
Trabattoni Giovanni, trgovec,
580.000; Trabattoni Umberto,
comm., 950.000; Trampus Giu-
seppina, uradnica, 500.000; Tra-
ni Bruno, uradnik, 430.000; Tra-
versa dott. Edoardo, uradnik,
450.000; Trencia Maria, uradni-
ca, 660.000; Trevisan Amalia,
uradnica, 840.000; Tripani Filo-
mena, uradnica, 650.000; Tripa-
ni Rita, uradnica, 540.000; Tri-
pani Vittoria, učiteljica, 400.000;
Troso Corrado, uradnik, 580
tisoč; Troso Nicola, uradnik,
740.000; Tusar Maria, učitelj-
ica, 480.000.

ŠPORTNI DNEVNIK

„PO HRVATSKI IN SLOVENIJI“ - NAJTEŽJA ETAPA N. GORICA - BLED

Odkritje etape - Švicar Andre Bonny
z naskokom prvi na Vršiču in na Bledu

Veselin Petrovič je še ohranil rumeno majico, toda Nemec Reitz
se mu je približal na nevarno razdaljo - Dober plasma Della Santa

VRSTNI RED NA CILJU
5. ETAPE
NOVA GORICA — BLED
(162 km):

1. Bonny (Švica) 5.13'26";
2. Van Kerkhove (Belg.) pre-
sledek 8'26"; 3. Reitz (Nemč.)
10'51"; 4. Petrovič (Jug. I.)
15'38"; 5. Della Santa (STO)
16'56"; 6. Rufer (Švica) 18'24";
7. Vidali (Jug. I.) 19'38".
Slede Jennes (Belg.), Bion-
delle (Fr.), Jeletić (Reka) in
nato vsi ostali.

BLED, 13. — Današnja eta-
pa je že po svoji konfiguraciji
predstavljala višek težav dirke
«Po Hrvatski in Sloveniji». Raz-
meroma dolgo etapo (162
km) predstavlja dve tretjini
močnega vzpona s pravo gor-
sko vožnjo na Vršič do višine
1660 m. V nadaljnjih 10 km se
pot zniža za več kot 800 m do
Kranjske gore in od tu poteka
v rahlem padcu še nadaljnjih
40 km do Bleda. Od komaj 100
m nadmorske višine pri Novi
Gorici se pot dviga do višine
500 m onstran Bovca (pri 75
km), nakar se po padcu za
skoraj 100 m malo pred 80.
km zopet vzpne in je pri Tren-
ti zopet na višini 900 m (95
km). V naslednjih 15 km se ce-
sta dvigne za 700 m. Ta vzpon
je za tekmovalce glavni ka-
men preizkušnje na vsej dirki.

Vse to ni bilo neznano dirka-
čarjem, ki so danes ob 12.30
startali v Novi Gorici. Tisti, ki
so bili na prvih mestih v spo-
st, so se tudi zavedali, da se na
njihovo kožo delajo vsakovrstni računi. Tako so
nekateri po doseganju lepših
uspeh, videli v Petroviču tek-
movalca, ki bi mogel imeti tu-
di danes glavno besedo. Drugi
pa so spet mislili, da se bo

SPLOSNA OCENA
PO 5. ETAPI (NEURADNA):
1. Petrovič (Jug. I.) 21.8'59";
2. Reitz (Nemč.) presledek 22";
3. Van Kerkhove (Belg.) 7'6";
4. Jennes (Belg.) 9'38"; 5. Bon-
ny (Švica) 11'58"; 6. Della
Santa (STO) 14'13"; 7. Van
der Weyden (Hol.) 15'39"; 8.
Blondelle (Fr.) 25'17"; 9. Ročić
(Jug. I.) 32'6"; 10. Henk Smeets
(Hol.) 32'12".

Zgodilo se je res nekaj, če-
sar nihče ni pričakoval, ven-
dar pa je Petrovič v splošni
oceni še ostal na prvem me-
stu. Nihče ni namreč mislil na
Švicarja Bonnyja, da se bo
danes izkazal kot pravo od-
kritje. (Včeraj je prispel v N.
Gorico deveti s 737' zaostanka).

Vršč se je izkazal za marsi-
katerega tekmovalca skoraj
nepremagljiva ovira. Mnogi
dirkači so morali kolesa razja-
riti in nadaljevali po nekatere-
h delih težkega vzpona peš.
Vročina pa je še pomagala, da
je bil napor še večji. Med ti-

Jutri bo start z Bleda ob
16.30. Močvita bodo startala po-
samezno.

OCENA ZA GORSKO NA-
GRADO:

1. Bonny (Švica) 15 točk;
2. Reitz (Nemč.) 12; 3. Petro-
vič (Jug. I.) 10; 4. Della San-
ta (STO) 6; 5. Rufer (Šv.) 5.

VRSTNI RED NA VRŠICU:

1. André Bonny; 2. Van

Veselin Petrovič, po svoji zmagi na etapi Koper - Nova Gorica pred mikrofonom.

stim, ki so na tej težavni
strmini odstopili, je bil tudi
Brajk. (Ze ves čas dirke
smo opazovali, da ta dirkač
nima prave sreče na dirki ali
pa niti ne prave volje. Dej-
stvo je namreč, da se je ne-
ugodno počutil, ker bi si bil
bolj želel tekmovali z mo-
štvo STO. Če mu je bilo v
zadostje, da je izbran za
člana jugoslovanskega I. mo-
štva, pa ga je prav gotovo zo-
pet potirilo, ko so zadnji hip
spremenili sestav moštev
ter je bil Brajk postavljen v
II. moštvo Jugoslavije. Za bo-
doče bi bilo želeli, da se take
stvari ne bi več dogajale).

Težko pričakovani odgovor,
kdo se bo izkazal kot najboljši
spizalec, je dal Bonny. Po-
leg njega, pa so imeli glavno
besedo Belgijec Van Kerkho-
ve. Nemec Reitz, Petrovič in
Della Santa. Petrovič se je o-
mejeval na obrambo rumene
majice, kar mu je uspelo. Če-
prav ga je Reitz spaval je v
precejšnjo nevarnost. (Vpraša-
nje je, ali bosta v manj na-
pornih etapah še tako složno
vozila, kot na etapi Koper-N.
Gorica, ko je po zmagi Petro-
viča sam izjavil, da se mora
zahvaliti pomoči Reitzja za
zmago).

Vrstni red z Vršiča se za
prve niti na Bledu ni spre-
menil, čeprav ni ostal nespre-
menjen razmak med posamezni-
mi dirkači.

Jutri bo start z Bleda ob
16.30. Močvita bodo startala po-
samezno.

OCENA ZA GORSKO NA-
GRADO:

1. Bonny (Švica) 15 točk;
2. Reitz (Nemč.) 12; 3. Petro-
vič (Jug. I.) 10; 4. Della San-
ta (STO) 6; 5. Rufer (Šv.) 5.